

Bi6725 Moderní metody buněčné biologie

Analýza genové exprese a nástroje systémové biologie

Jan Hejátko

Funkční genomika a proteomika rostlin,
Mendelovo centrum genomiky a proteomiky rostlin,
Středoevropský technologický institut (CEITEC), Masarykova univerzita, Brno
hejatko@sci.muni.cz, www.ceitec.muni.cz

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Analýza genové exprese

▪ Zdrojová literatura

- Wilt, F.H., and Hake, S. (2004). **Principles of Developmental Biology**. (New York ; London: W. W. Norton).
- Ainger, K., Avossa, D., Morgan, F., Hill, S.J., Barry, C., Barbarese, E., and Carson, J.H. (1993). Transport and localization of exogenous myelin basic protein mRNA microinjected into oligodendrocytes. *J Cell Biol* 123, 431-441.
- Alberts, B. (1998). The cell as a collection of protein machines: preparing the next generation of molecular biologists. *Cell* 92, 291-294.
- Eden, E., Navon, R., Steinfield, I., Lipson, D., and Yakhini, Z. (2009). GOrilla: a tool for discovery and visualization of enriched GO terms in ranked gene lists. *BMC Bioinformatics* 10, 48.
- Benitez, M. and Hejatko, J. (2013) Dynamics of cell-fate determination and patterning in the vascular bundles of *Arabidopsis thaliana*. *Plos ONE*, 8, e63108.

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Struktura genů
- Regulace transkripce
- Metody analýzy genové exprese
  - Kvalitativní analýza exprese genů
    - Příprava transkripční fúze promotoru analyzovaného genu s reporterovým genem (gen zpravodaj)
    - Příprava translační fúze kódující oblasti analyzovaného genu s reporterovým genem
    - Využití dostupných dat ve veřejných databázích
    - Tkáňově a buněčně specifická analýza genové exprese
    - Identifikace mutantů se změnou expresního profilu
  - Kvantitativní analýza genové exprese
    - DNA a proteinové čipy
    - Next gen transkripční profilování
  - Nástroje systémové biologie
    - Analýza genové ontologie
    - Modelování genových regulačních sítí

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Struktura genů

MINISTERSTVO PRŮmyslu,
TRADINGU A TURISMU

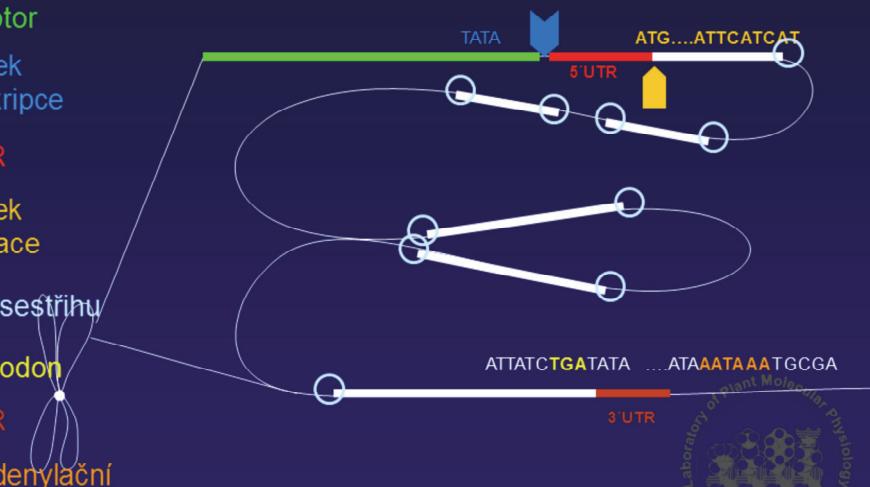
OP VK
Vzdělávání
pro konkurenční
schopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Struktura genů

- promotor
- počátek transkripce
- 5'UTR
- počátek translace
- místa sestřihu
- stop kodon
- 3'UTR
- polyadenyláční signál

Osnova

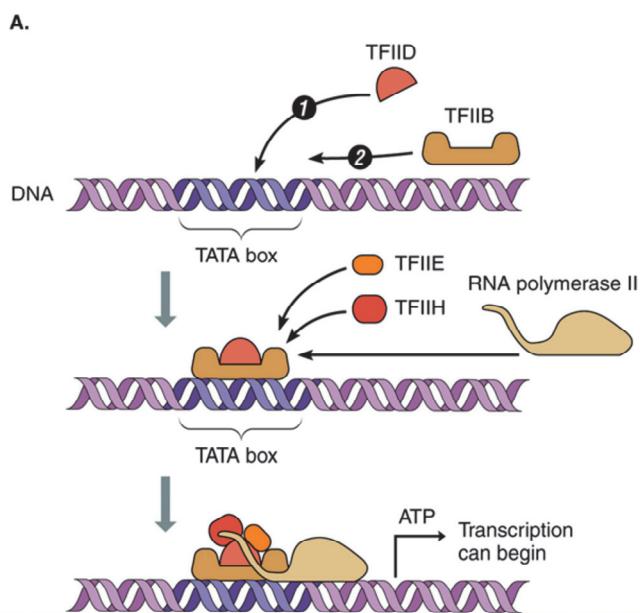
- Struktura genů
- Regulace transkripce

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Formation of transcription initiation complex

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

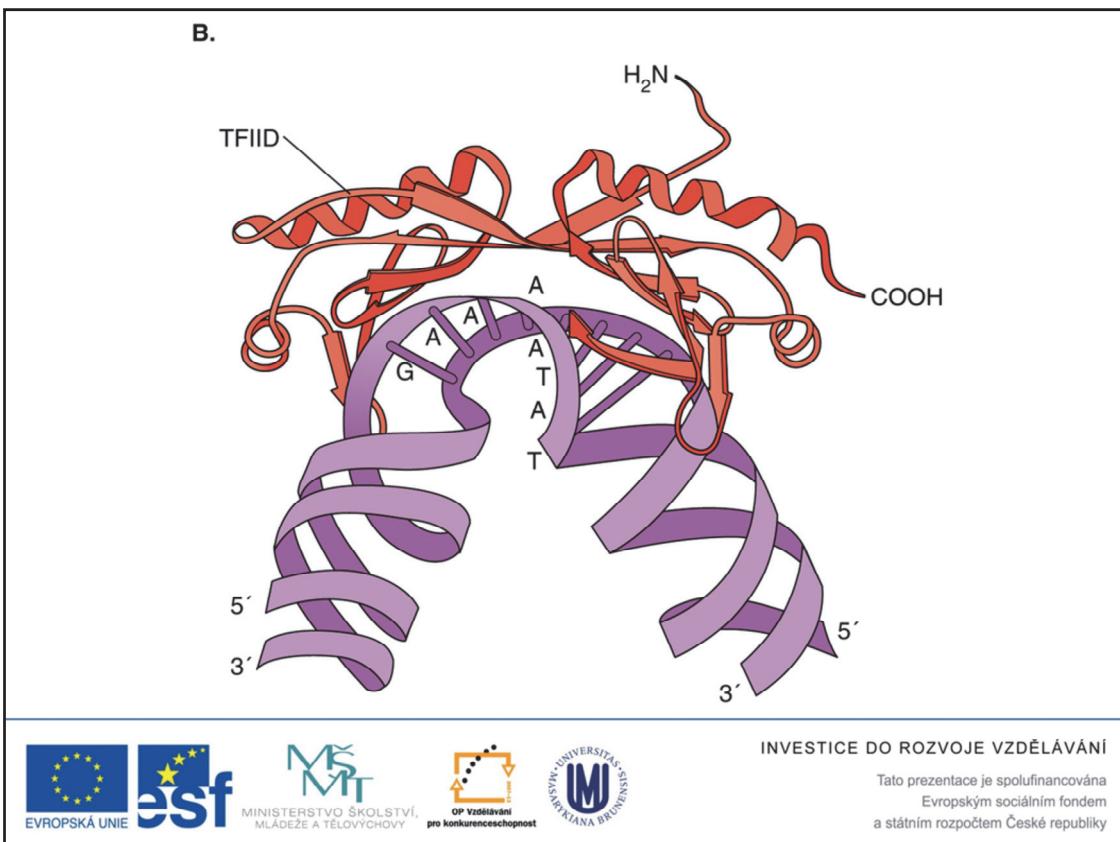

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Regulation of transcription occurs via specific interaction of both general and tissue specific transcription factors (TFs) with promoter and/or enhancer sequences.

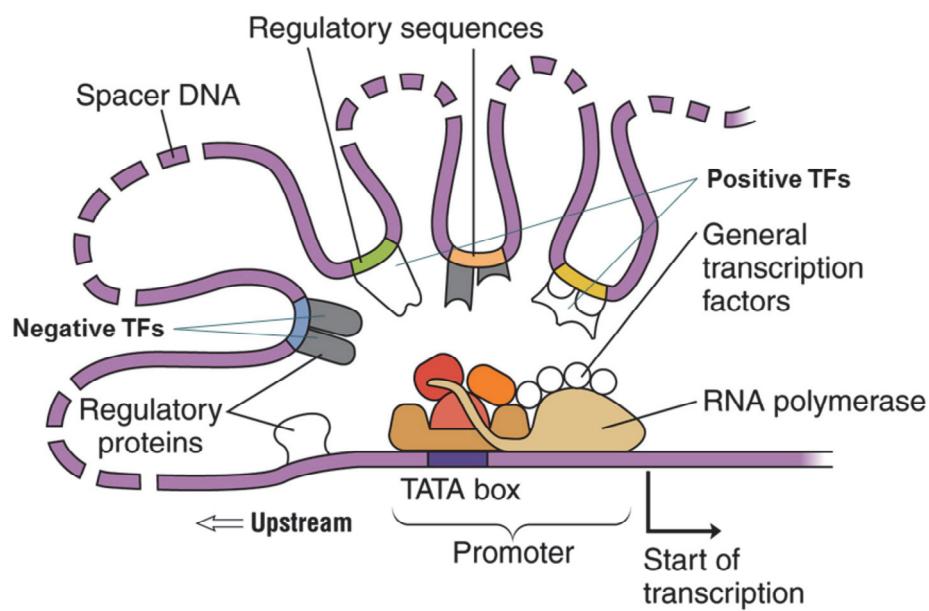
The scheme above shows simplified subsequent formation of the complex of TFs involved in the regulation of transcription. Interaction of general TFIID with the TATA box induces distortion of the DNA structure (see the next slide).

Induction of structural changes upon interaction of TFIID with DNA. This may be important for the assembly of other TFs involved in the formation of transcription initiation complex.

This change of confirmation provides a kind of “signature” that is recognized by other proteins and NA polymerase to recognize the proper binding site. However, there are also TATA box-less promoter, where probably other types of “signatures” occur.

Formation of transcription initiation complex

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATE
JARNA BRUNNEN

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

The scheme showing the formation of the transcription initiation complex and the interaction of both positive (open symbols) and negative (solid symbols) factors.

These proteins bind to the regulatory sequences that might be hundreds or even thousands of base pairs away from the promoter. These protein interact with each other and with the RNA polymerase, integrating thus many signals into a “yes” or “no” response of the basal promoter, i.e. the region adjacent to the TATA box and recognized by the RNA polymerase.

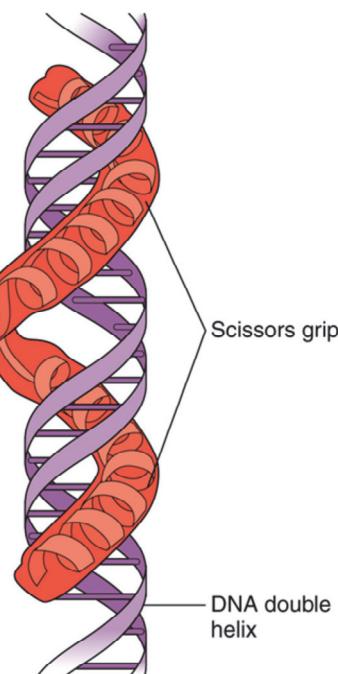
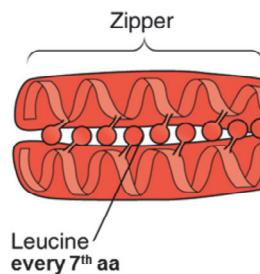
The individual positive or negative factors are complex and their activity might be regulated by their phosphorylation status or via their interaction with other proteins (i.e. monomeric or dimeric) etc..

Mechanism of transcriptional regulation by TAFs

Signal recognition

Dimerization

DNA binding
and
transcription
activation

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

UNIVERSITATIS
CAROLINA BRUNENSIS

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

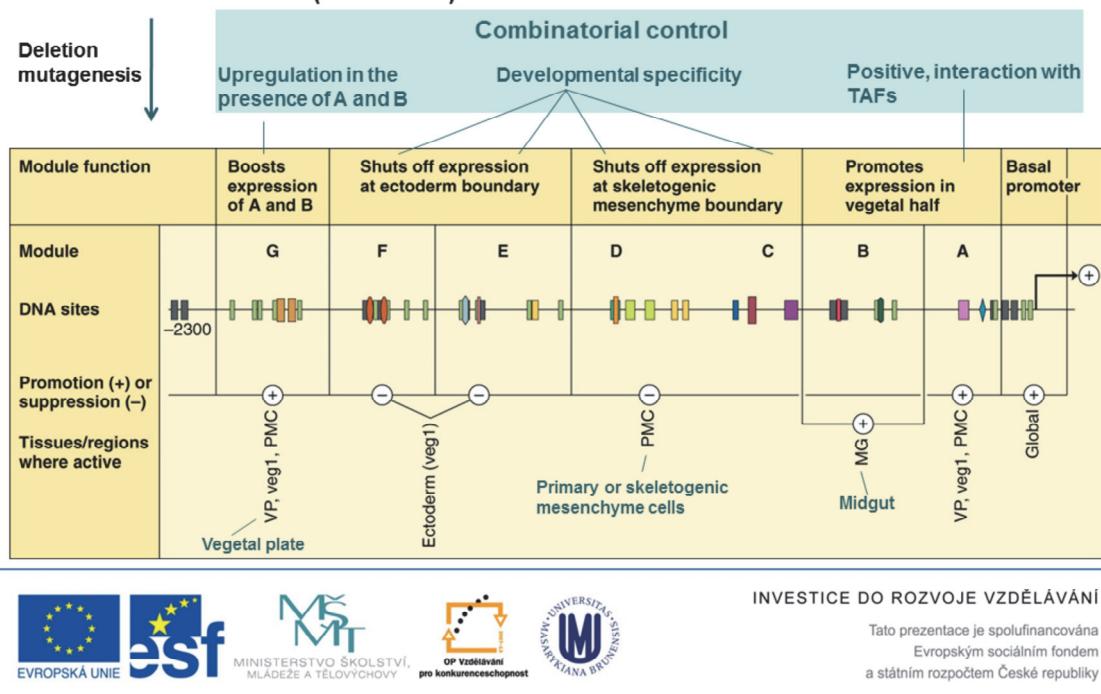
There is a whole family of transcription activating factors (TAFs) that interact with signalling molecules, e.g. steroid hormones, thyroid hormones or retinoic acid and in a response to the signal transfer to the nucleus where they regulate transcription.

One of the type of TAF are leucine zipper or bZIP type TAFs. These TAFs are dimeric, with leucine-rich hydrophobic face formed by the Leu that occurs every 7th aa.

That allows the factor to take the proper configuration, which provides the dimer with the ability to bind DNA via charged aa.

“Microprocessor-like” acting promoters

ProENDO16:REPORTER (sea urchin)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

An example of the “microprocessor”-like acting promoter is a promoter of the *endo16* gene from the sea urchin.

There have been identified several gene regulatory modules in the *endo16* gene that have positive or negative regulatory role. These modules were identified via formation of deletion mutants of the transcriptional fusions with reporter gene.

The analysis has revealed that the module A has a positive function and must interact with its cognate TAFs for transcription to occur.

Module G enhances the expression when the A and B are active.

C, D, E and F are responsible for the specificity of the expression of *endo16* during sea urchin development.

Each of the modules has several protein interaction sites, some of them general, other unique. Site for the protein SpGCF1 is present in many modules and is probably responsible for looping of chromatin, allowing thus bringing of distal regulatory modules close to the basal promoter.

This type of regulation, i.e. based on the different activities of diverse regulatory sequences is sometimes called *combinatorial* and is common for development of many living creatures.

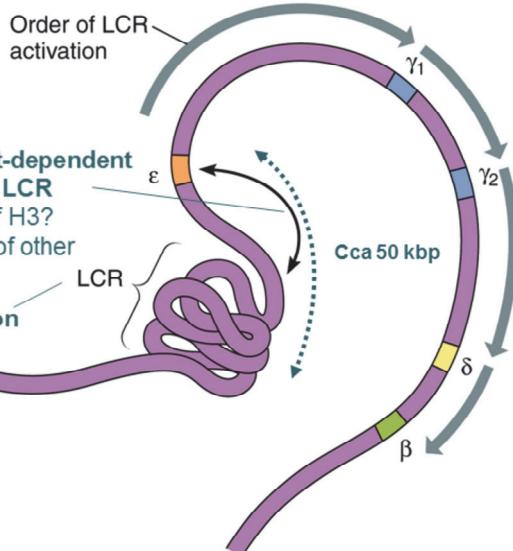
In the combinatorial type of regulations, some modules may act synergistically, some of them antagonistically, some may have both positive and negative roles (e.g. the module B, see the figure). This variability allows very precise and responsive regulations towards changing environmental conditions.

“Microprocessor-like” acting promoters

Regulation of β-globin type of hemoglobin chains expression

Development-dependent activation by LCR
• Acetylation of H3?
• Involvement of other genes?

Locus control region

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenčníchopnost

MASARYKOVÁ
UNIVERSITA
BRNO

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

An example of the combinatorial gene regulation is the regulation of β-globin type of hemoglobin chains of humans.

As discussed in the Lesson 5 (course Bi8940 Developmental biology), the type of hemoglobin produced by the fetus changes during development. The hemoglobin present in the liver-produced hemoglobin is composed of two α- and two β-type chains. The β-type hemoglobin chains are of several developmental types, produced by ε, γ₁, γ₂ and β (in this order). In addition, there is minor adult type of β-type hemoglobin, called δ globin.

The genes for the β-type chains are aligned on the chromosome in the order, in which they are expressed during development (see the figure).

For the expression of individual cell types is distinctive an upstream regulatory sequence called locus control region (LCR). LCR is located about 50 kbp away from the most proximal ε gene.

The LCR structure is different in erythrocyte precursor cells in comparison to other cells that could be demonstrated by the changes in the sensitivity to low concentrations of DNase, suggesting low amount of nucleosomes bound.

For the expression of the particular genes, the interaction of their regulatory sequences with LCRs is necessary. Because of LCR can interact only with one regulatory sequence at a time, only one type of genes for the particular β-type chain is activated (the first interaction of LCR with ε gene, which is later in development replaced by the other one, is shown by the double-headed arrow).

The underlying molecular mechanisms of the specific pattern of the LCR movement from the most proximal towards the most distal gene cannot be satisfactorily explained.

Probably, acetylation of H3 histones might play a role and possibly, other genes outside of the β-type chain family are involved in the regulation of LCR activity. That seems to be confirmed by the identification of other human genes with similar structure, suggesting common regulatory mechanisms via LCRs.

For

Osnova

- Struktura genů
- Regulace transkripce
- Metody analýzy genové exprese
  - Kvalitativní analýza exprese genů
    - Příprava transkripční fúze promotoru analyzovaného genu s reporterovým genem (gen zpravodaj)

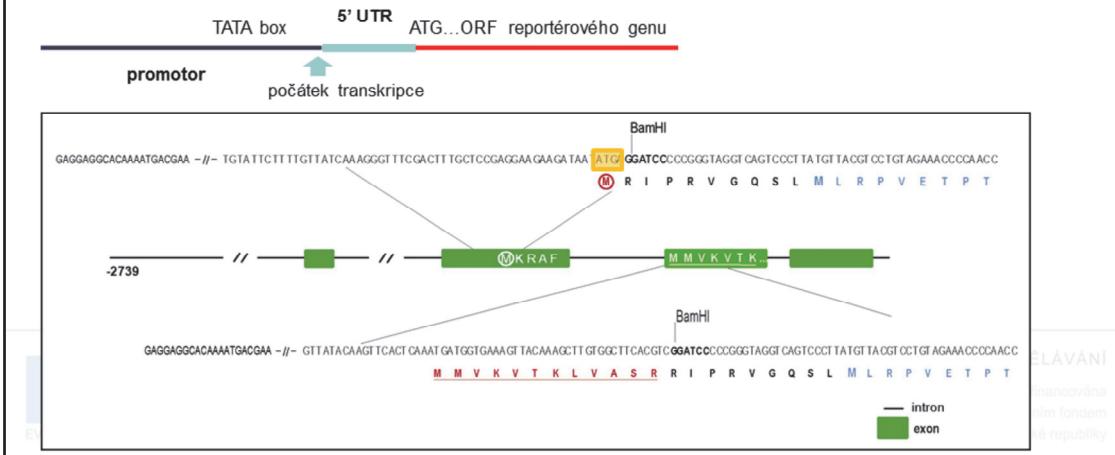
INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genová exprese

□ Transkripční fúze s promotorovou oblastí

- Identifikace a klonování promotorové oblasti genu
- příprava rekombinantní DNA nesoucí promotor a reportérový gen (uidA, GFP)

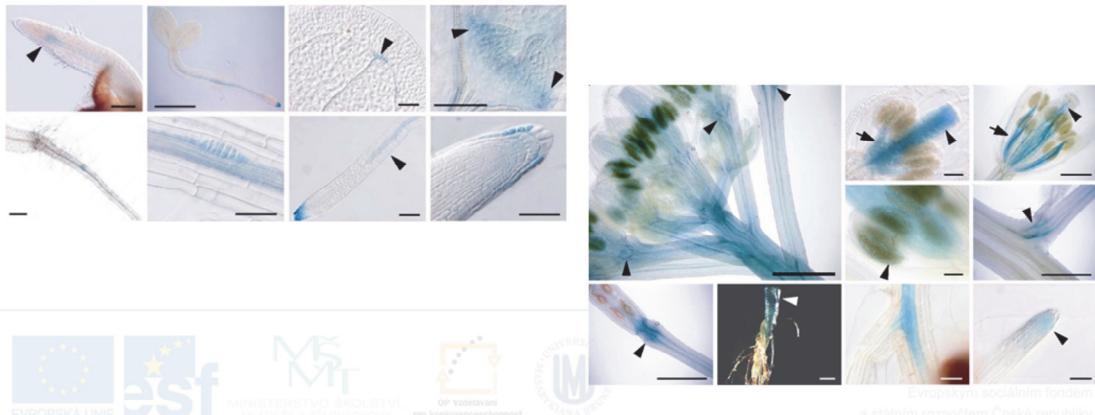

ELAVÁNÍ
financována
zim fondem
České republiky

Genová exprese

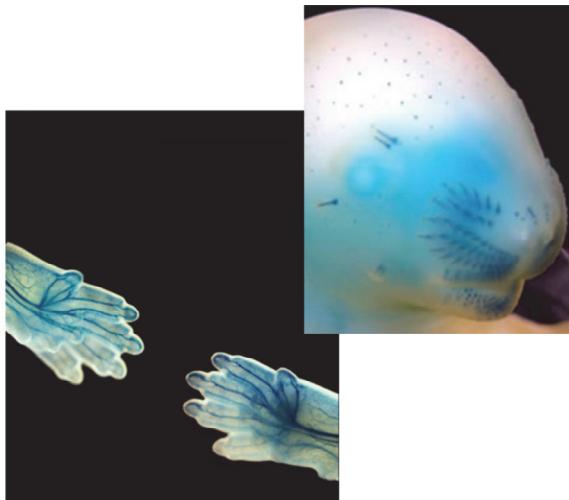
□ Transkripční fúze s promotorovou oblastí

- Identifikace a klonování promotorové oblasti genu
- příprava rekombinantní DNA nesoucí promotor a reportérový gen (uidA, GFP)
- příprava transgenních organismů nesoucích tuto rekombinantní DNA a jejich histologická analýza

Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

GUS reporter in mouse embryos

LacZ activity marks the cells
of the developing myotome.

ZDĚLAVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována

Evropským sociálním fondem

a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Struktura genů
- Regulace transkripce
- Metody analýzy genové exprese
  - Kvalitativní analýza exprese genů
    - Příprava transkripční fúze promotoru analyzovaného genu s reporterovým genem (gen zpravodaj)
    - Příprava translační fúze kódující oblasti analyzovaného genu s reporterovým genem

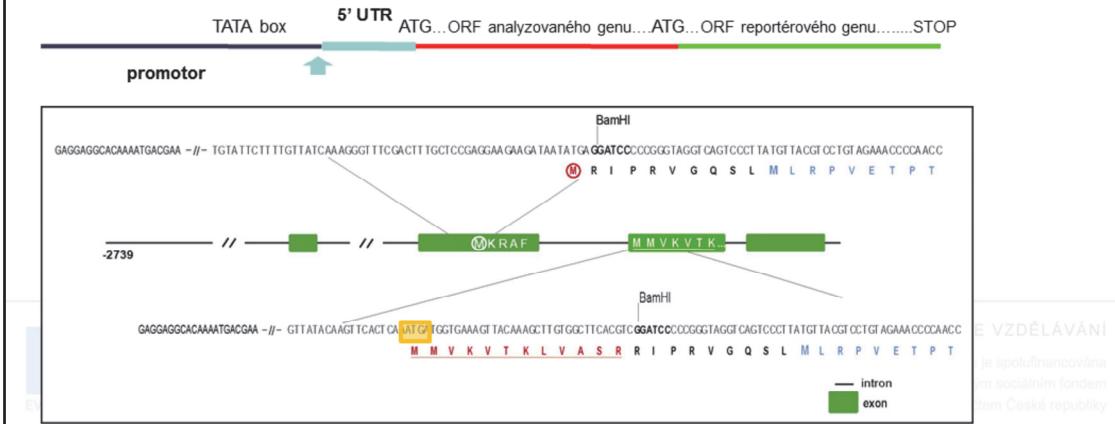
INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genová exprese

□ Translační fúze kódující oblasti analyzovaného genu s reportérovým genem

- Identifikace a klonování promotorové a kódující oblasti analyzovaného genu
- příprava rekombinantní DNA nesoucí promotor a kódující sekvenci studovaného genu ve fúzi s reportérovým genem (uidA, GFP)

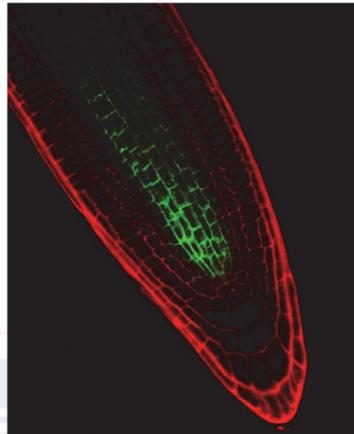

E Vzdělávání
je spolufinancována
z sociálního fondu
z České republiky

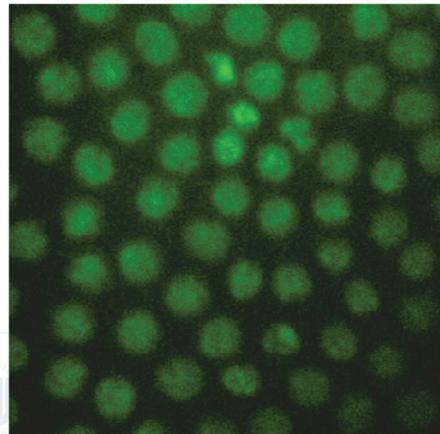
Genová exprese

□ Translační fúze kódující oblasti analyzovaného genu s repotérovým genem

- příprava transgenních organismů nesoucích tuto rekombinantní DNA a jejich histologická analýza
- oproti transkripční fúzi umožňuje analyzovat např. intracelulární lokalizaci genového produktu (proteinu) nebo jeho dynamiku

PIN1-GFP in *Arabidopsis*

Histone 2A-GFP in *Drosophila* embryo by PAM

EVROPSKÁ UNIE

LAVANI
Innovativní vzdělávání
na fondy Evropské unie
a České republiky

Osnova

- Struktura genů
- Regulace transkripce
- Metody analýzy genové exprese
  - Kvalitativní analýza exprese genů
    - Příprava transkripční fúze promotoru analyzovaného genu s reporterovým genem (gen zpravidla)
    - Příprava translační fúze kódující oblasti analyzovaného genu s reporterovým genem
    - **Využití dostupných dat ve veřejných databázích**

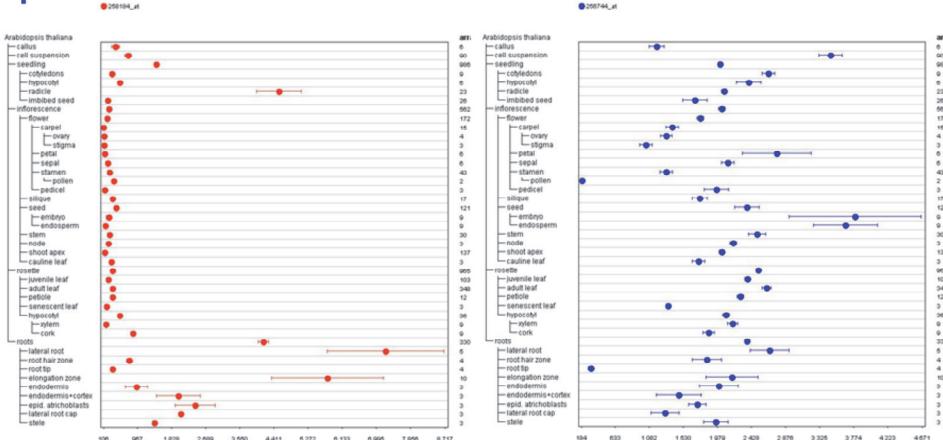

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genová exprese

- Analýza exprese pomocí Genevestigator (*AHP1* a *AHP2*, *Arabidopsis*, Affymetrix ATH 22K Array)

EVROPSKÁ UNIE
esf

MINISTERSTVO Školství,
mládežnice a tělovýchovy

OP VK pro konkurenčnost

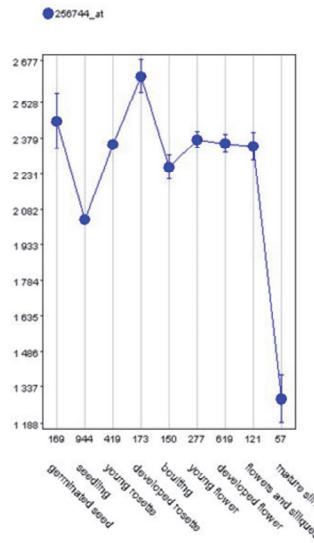
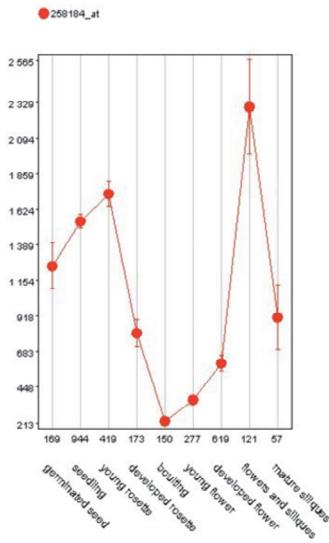
UNIVERSITATIS
CAROLINAE PRAGUE

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Genová exprese

- **Analýza exprese pomocí Genevestigator (*AHP1* a *AHP2*, *Arabidopsis*, Affymetrix ATH 22K Array)**

EVROPSKÁ UNIE

www.eea.europa.eu/programmes/cep/cep_en.html

ROZVOJE Vzdělávání

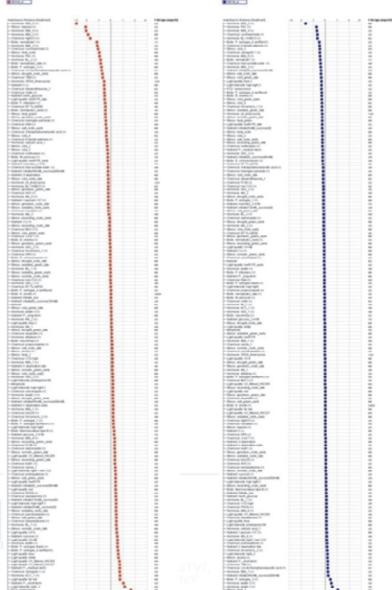
o prezentaci je spolufinancována

Evropským sociálním fondem

a vlastním rozpočtem České republiky

Genová exprese

- **Analýza exprese pomocí Genevestigator (*AHP1* a *AHP2*, *Arabidopsis*, Affymetrix ATH 22K Array)**

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

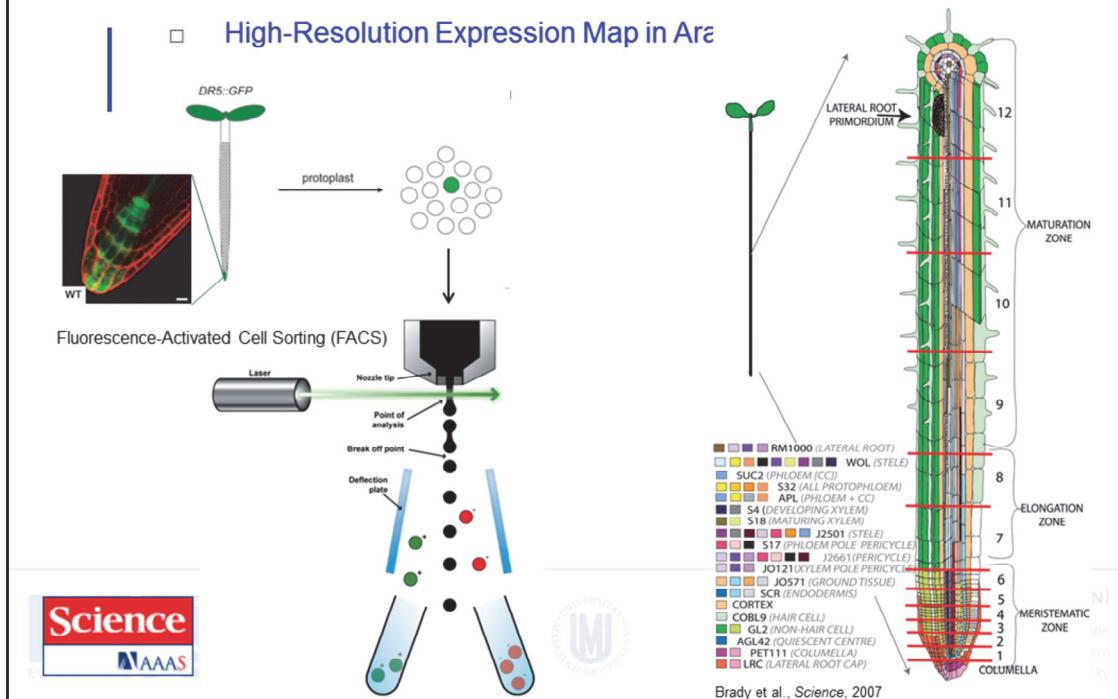
- Struktura genů
- Regulace transkripce
- Metody analýzy genové exprese
  - Kvalitativní analýza exprese genů
    - Příprava transkripční fúze promotoru analyzovaného genu s reporterovým genem (gen zpravodaj)
    - Příprava translační fúze kódující oblasti analyzovaného genu s reporterovým genem
    - Využití dostupných dat ve veřejných databázích
  - **Tkáňově a buněčně specifická analýza genové exprese**

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

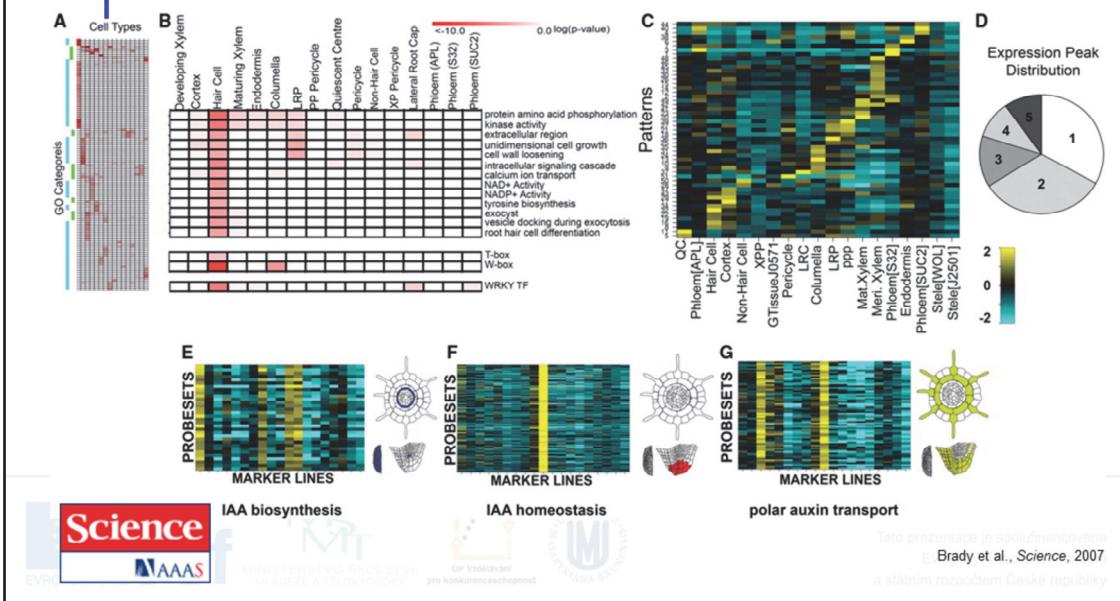
Expression Maps - RNA

Microarray expression profiles of 19 fluorescently sorted GFP-marked lines were analyzed (3–9, 23, 24). The colors associated with each marker line reflect the developmental stage and cell types sampled. Thirteen transverse sections were sampled along the root's longitudinal axis (red lines) (10). CC, companion cells.

Expression Maps - RNA

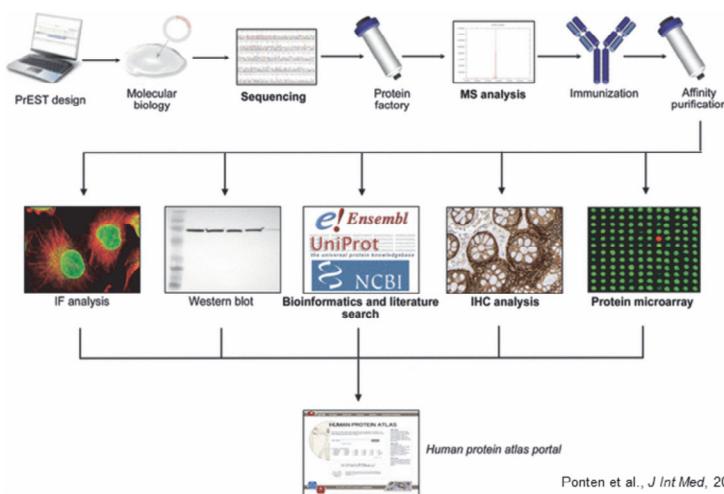
□ High-Resolution Expression Map in Arabidopsis Root

(A) The majority of enriched GO terms (hierarchically clustered) are associated with individual cell types (blue bar). A smaller number are present across multiple cell types (green bar). (fig. S2) **(B)** GO category enrichment for hair cells confirms a previous report (15). Enriched cis-elements and an enriched TF family were also identified. **(C)** From the top 50% of varying probe sets, 51 dominant radial patterns were identified. Pattern expression values were mean-normalized (rows) and $\log_2$ transformed to yield relative expression indices for each marker line (columns). Marker line order is the same for all figures; see table S1 for marker line abbreviations. **(D)** Pattern expression peaks were found across one to five cell types. **(E to G)** Patterns where expression is enriched in single and multiple cell types support transcriptional regulation of auxin flux and synthesis. In all heat maps with probe sets, expression values were mean-normalized and $\log_2$ transformed. Expression is false-colored in representations of a root transverse section, a cut-away of a root tip, and in a lateral root primordium. (E) Auxin biosynthetic genes (*CYP79B2*, *CYP79B3*, *SUPERROOT1*, and *SUPERROOT2*) are transcriptionally enriched in the QC, lateral root primordia, pericycle, and phloem-pole pericycle ($P = 1.99E^{-11}$, pattern 5). All AGI identifiers and TAIR descriptions are found in table S14. (F) Auxin amido-synthases *GH3.6* and *GH3.17* that play a role in auxin homeostasis show enriched expression in the columella, just below the predicted auxin biosynthetic center of the QC ($P = 8.82E^{-4}$, pattern 13). (G) The expression of the auxin transporter, *PIN-FORMED2*, and auxin transport regulators (*PINOID*, *WAG1*) are enriched in the columella, hair cells, and cortex ($P = 1.03E^{-4}$, pattern 31).

Expression Maps - Proteins

□ Human Protein Atlas

Ponten et al., *J Int Med*, 2011

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Schematic flowchart of the Human Protein Atlas. For each gene, a signature sequence (PrEST) is defined from the human genome sequence, and following RT-PCR, cloning and production of recombinant protein fragments, subsequent immunization and affinity purification of antisera results in immunospecific antibodies. The produced antibodies are tested and validated in various immunoassays. Approved antibodies are used for protein profiling in cells (immunofluorescence) and tissues (immunohistochemistry) to generate the images and protein expression data that are presented in the Human Protein Atlas (Ponten et al., *J Int Med*, 2011).

Expression Maps - Proteins

- Human Protein Atlas
(<http://www.proteinatlas.org/>)

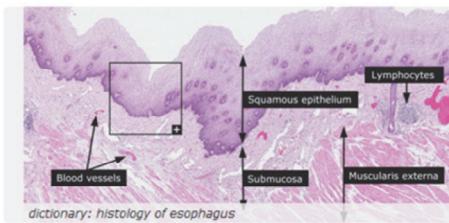
THE HUMAN PROTEIN ATLAS

ABOUT & HELP

SEARCH ? »

e.g. CD44, ELF3, KLK3, or use Fields to search specific fields such as protein_class:Transcription factors or chromosome:X

Search Clear Fields »

News

Protein evidence according to Fagerberg et al is summarized in the chromosome progress diagram.

Version: 11.0
Atlas updated: 2013-03-11
release history

15156 genes with protein expression profiles based on 18707 antibodies.

/OJE VZDĚLÁVÁNÍ

ntace je spolufinancována
... opěkým sociálním fondem
... státním rozpočtem České republiky

EVROPSKÁ UNIE

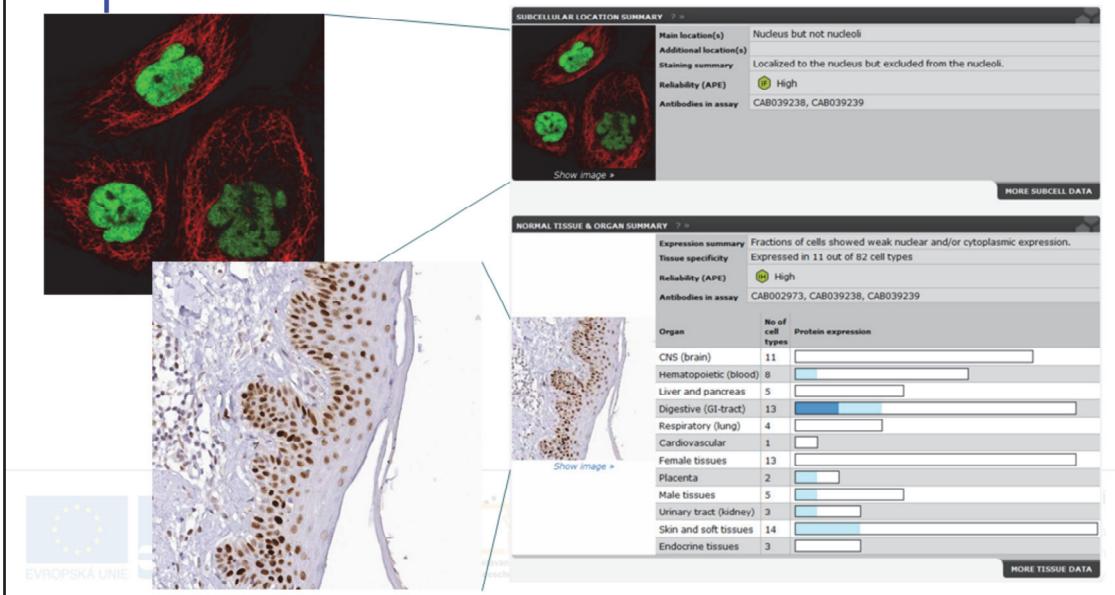
The Human Protein Atlas project is funded
by the Knut & Alice Wallenberg foundation.

FINANCOVÁNO Z DNEŠKOVÝCH OPĚKÝM
SOCIÁLNÍM FONDEM pro konkurenčnost

Expression Maps - Proteins

- Human Protein Atlas
(<http://www.proteinatlas.org/>)

Osnova

- Struktura genů
- Regulace transkripce
- Metody analýzy genové exprese
  - Kvalitativní analýza exprese genů
    - Příprava transkripční fúze promotoru analyzovaného genu s reporterovým genem (gen zpravodaj)
    - Příprava translační fúze kódující oblasti analyzovaného genu s reporterovým genem
    - Využití dostupných dat ve veřejných databázích
    - Tkáňově a buněčně specifická analýza genové exprese
    - **Identifikace mutantů se změnou expresního profilu**

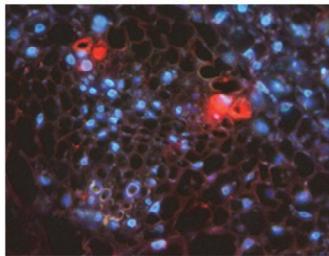

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Expresní profil

- Identifikace mutantů se změnou expresního profilu
  - analýza expresního profilu (vzorce) daného genu a identifikace mutantů se změnou exprese

© M. Šimáček, České vedecké knihy

Expresní profil

- Identifikace mutantů se změnou expresního profilu
  - analýza expresního profilu (vzorce) daného genu a identifikace mutantů se změnou exprese
  - možnost částečné automatizace (virtuální digitální mikroskopie)

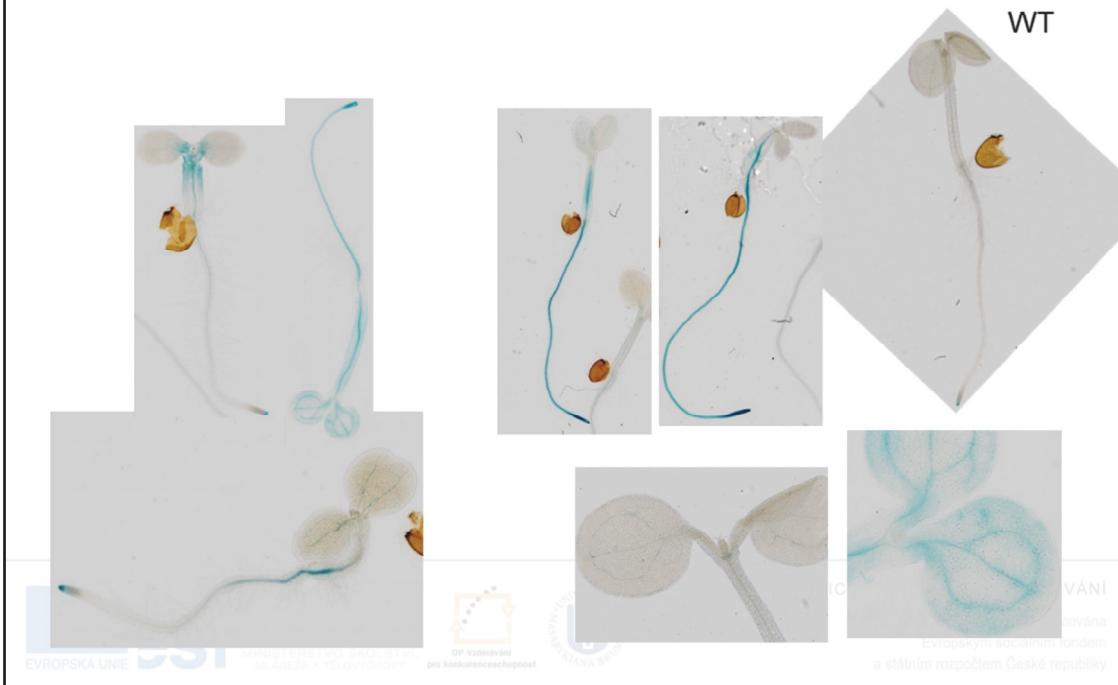

INVESTICE DO ROZVOJE V

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Expresní profil

Osnova

- Struktura genů
- Regulace transkripce
- Metody analýzy genové exprese
  - Kvalitativní analýza exprese genů
    - Příprava transkripční fúze promotoru analyzovaného genu s reporterovým genem (gen zpravodaj)
    - Příprava translační fúze kódující oblasti analyzovaného genu s reporterovým genem
    - Využití dostupných dat ve veřejných databázích
    - Tkáňově a buněčně specifická analýza genové exprese
    - Identifikace mutantů se změnou expresního profilu
  - Kvantitativní analýza genové exprese
    - DNA a proteinové čipy

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

DNA Chips

- DNA čipy

- metoda umožňující rychlé porovnání velkého množství genů/proteinů mezi testovaným vzorkem a kontrolou

- nejčastěji jsou používané oligo DNA čipy

- k dispozici komerčně dostupné sady pro celý genom

- firma Operon (Qiagen), 29.110 70-mer oligonukleotidů reprezentujících 26.173 genů kódujících proteiny, 28.964 transkriptů a 87 microRNA genů *Arabidopsis thaliana*

- možnost používat pro přípravu čipů fotolitografické techniky-usnadnění syntézy oligonukleotidů např. pro celý genom člověka (cca $3,1 \times 10^9$ bp) je touto technikou možno připravit 25-mery v pouze 100 krocích)

- čipy nejen pro analýzu exprese, ale např. i genotypování (SNP polymorfizmy, sekvenování pomocí čipu, ...)

Affymetrix ATH1 *Arabidopsis* genome array

Critical Specifications	
Number of arrays	One
Number of sequence represented	>24,000 gene sequences
Feature size	18 µm
Oligonucleotide probe length	25-mer
Probe pairs/sequence	11
Control sequences	<i>E. coli</i> genes <i>bioB</i> , <i>bioC</i> , <i>bioD</i> , <i>B. subtilis</i> gene <i>lysA</i> , Phage P1 <i>cro</i> gene, <i>Arabidopsis</i> maintenance genes GAPDH, Ubiquitin, and Actin
Detection sensitivity	1:100,000*

*As measured by detection in comparative analysis between a complex target containing spiked control transcriptions and a complex target with no spikes.

DNA Chips

- DNA čipy, analýza výsledků
  - pro správnou interpretaci výsledků je nutná dobrá znalost pokročilých statistických metod
  - je nutné zahrnout dostatečný počet kontrol i opakování
- kontrola na přesnost měření (opakování měření na několika čipech se stejným vzorkem, vynesení stejných vzorků analyzovaných na různých čipech proti sobě)
- kontrola reproducibility měření (opakování měření s různými vzorky, izolovanými za stejných podmínek na stejném čipu-stejně podmínky proti sobě)
- identifikace hranice spolehlivého měření
- konečně vynesení experimentu proti kontrole nebo různých podmínek proti sobě – vlastní výsledek

The screenshot shows a table titled 'Slide Details' under the 'Experiment: Aluminum Stress' section. The table has columns for 'Slide (name & description)', 'External ID', 'Replicate (id & name)', 'Replicate type', 'Reverse replicate', 'Sample', 'Experimental variables', 'Label', and 'Get Data'. There are two rows of data. The first row corresponds to the experiment 'HoekengaS7 [1] Aluminum Stress 1 [strong spatial bias]' with External ID 'AF0C_7304', Replicate '63', and Label 'Cy3'. The second row corresponds to 'HoekengaS7 [1] Aluminum Stress 2 [strong spatial bias]' with External ID 'AF0C_7305', Replicate '64', and Label 'Cy5'. The 'Get Data' column contains download links for each row.

v současnosti je již velké množství výsledků různých experimentů lokalizovaných ve veřejně přístupných databázích

Che et al., 2002

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Protein Chips

- Proteinové čipy

- čipy s vysokou denzitou obsahující řádově 10^4 proteinů
- analýza protein-proteinových interakcí, substrátů kináz a interakcí s malými molekulami
- možnost použít protilátky – stabilnější než samotné proteiny

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

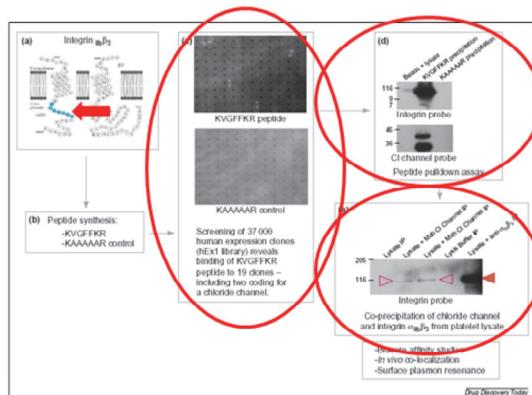
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Protein Chips

- Identifikace proteinů interagujících s cytoplasmatickou částí integrinu $\alpha_{IIb}\beta_3$ krevních destiček

- exprese cytoplasmatické části jako fúzního peptidu biotin-KVGFFKR
- analýza vazby s proteinovým čipem obsahujícím 37.000 klonů *E.coli* exprimujících lidské rekombinantní proteiny
- potvrzení interakce pull-down analýzou peptidů i koprecipitací celých proteinů (chloridový kanál IClin)
- další využití např. při identifikaci substrátů kináz, kdy substráty jsou navázány na čip a vystaveny působení kináz za přítomnosti radioaktivně značeného ATP (768 purif. proteinů ječmene, z nich 21 identifikováno jako substráty kinazy CK2 α , Kramer et al., 2004)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání
pro konkurenčnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Osnova

- Struktura genů
- Regulace transkripce
- Metody analýzy genové exprese
  - Kvalitativní analýza exprese genů
    - Příprava transkripční fúze promotoru analyzovaného genu s reporterovým genem (gen zpravodaj)
    - Příprava translační fúze kódující oblasti analyzovaného genu s reporterovým genem
    - Využití dostupných dat ve veřejných databázích
    - Tkáňově a buněčně specifická analýza genové exprese
    - Identifikace mutantů se změnou expresního profilu
  - Kvantitativní analýza genové exprese
    - DNA a proteinové čipy
    - **Next gen transkripční profilování**

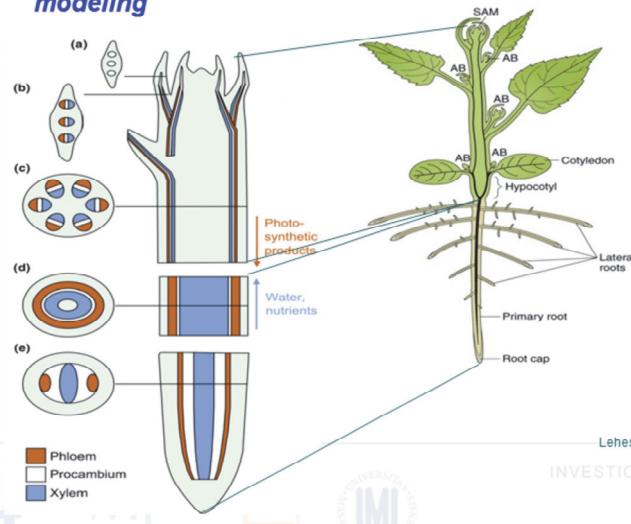

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Molecular Regulatory Networks Modeling

- **Vascular tissue as a developmental model for *GO analysis* and *MRN modeling***

Lehesranta et al., *Trends in Plant Sci* (2010)

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována

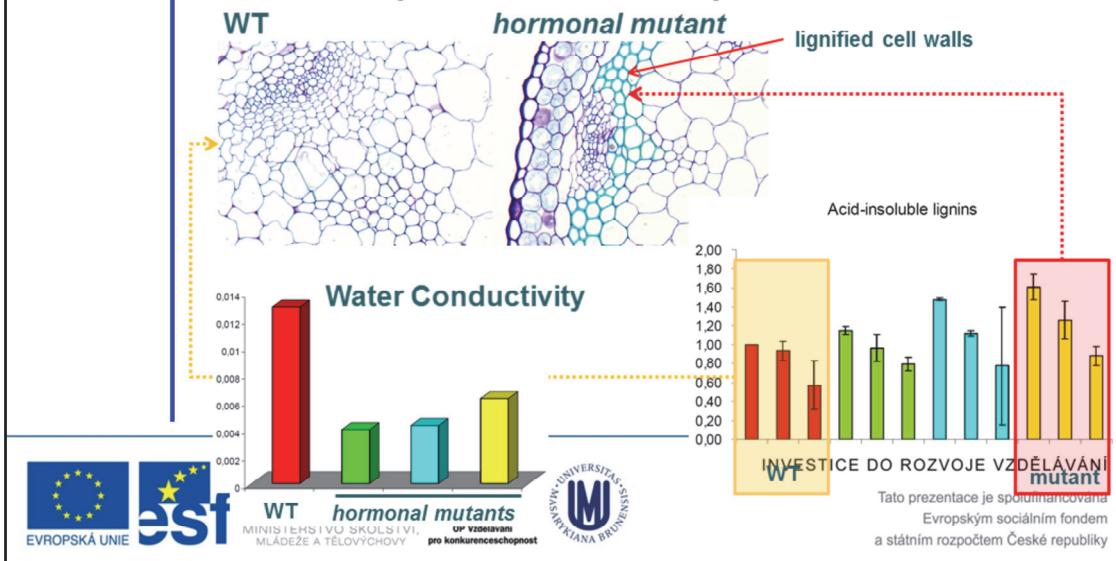
Evropským sociálním fondem

a státním rozpočtem České republiky

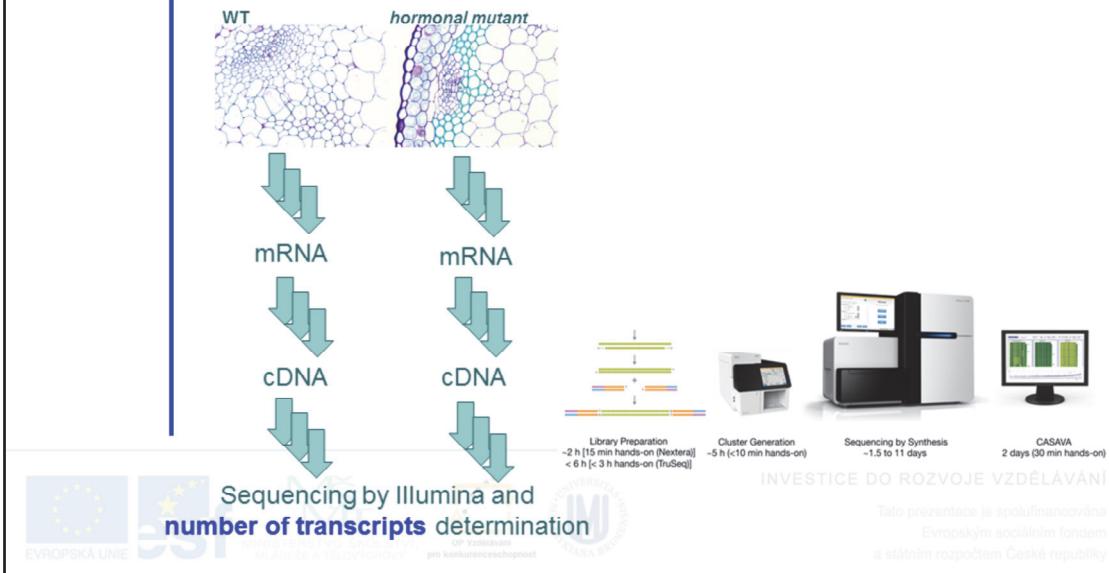
Hormonal Control Over Vascular Tissue Development

- Plant Hormones Regulate Lignin Deposition in Plant Cell Walls and Xylem Water Conductivity

Hormonal Control Over Vascular Tissue Development

□ *Transcriptional profiling via RNA sequencing*

Results of –omics Studies vs Biologically Relevant Conclusions

- Transcriptional profiling yielded more than **7K differentially regulated genes...**

gene	locus	sample_1	sample_2	status	value_1	value_2	log2(fold_change)	test_stat	p_value	c_value	significant	
AT1G07795	1:2414285-2414957	WT	MT	OK	0	1.1804179789e+308	308	1.79769e+	8.88885e-05	0.00039180	1yes	
HR51	1:4556891-4558708	WT	MT	OK	0	0.696583179789e+308	308	1.79769e+	4.67706e-	0.61994e-05	yes	
ATMLO14	1:9227472-9232298	WT	MT	OK	0	0.514809179789e+308	308	1.79769e+	9.74219e-05	3.50131e-05	5yes	
NRT1.6	1:9400863-9403788	WT	MT	OK	0	0.877866179789e+308	308	1.79769e+	3.2692e-08	0.07	yes	
AT1G27570	1:9575425-9582370	WT	MT	OK	0	2.0829179789e+308	308	1.79769e+	9.70039e-06	0.047e-05	yes	
AT1G60095	1:22159735-	WT	MT	OK	0	0.688588179789e+308	308	1.79769e+	9.84992e-	0.95901e-08	0.07	yes
AT1G03020	1:6982006-698515	WT	MT	OK	0	1.78859179789e+308	308	1.79769e+	0.00913915	0.0277958e	yes	
AT1G13009	1:4662720-4663471	WT	MT	OK	0	3.55814179789e+308	308	1.79769e+	0.00021683	0.00108079	yes	
AT1G21550	1:7553100-7553878	WT	MT	OK	0	0.562888179789e+308	308	1.79769e+	0.00115582	0.00471497	yes	
AT1G22120	1:7808306-7809632	WT	MT	OK	0	0.617354179789e+308	308	1.79769e+	2.48392e-06	0.91089e-	yes	
AT1G31370	1:11238287-	WT	MT	OK	0	1.48254179789e+308	308	1.79769e+	4.83523e-07	0.00028514	3yes	
APUM10	1:132553397-	WT	MT	OK	0	0.581031179789e+308	308	1.79769e+	7.87655e-06	5.49603e-	0.00037473	yes
AT1G48700	1:18010728-	WT	MT	OK	0	0.556525179789e+308	308	1.79769e+	6.53917e-05	1.79769e-	6yes	
AT1G59077	1:21746209-	WT	MT	OK	0	138.886179789e+308	308	1.79769e+	0.00122789	0.00496816	yes	
AT1G60050	1:22121549-	WT	MT	OK	0	0.370087179789e+308	308	1.79769e+	0.00117953	0.0048001	yes	
AT4G15242	4:8705786-8706997	WT	MT	OK	0.00930712	17.9056	10.9098	-4.40523105673e-05	7.13983e-05	yes		
AT5G33251	5:12499071-	WT	MT	OK	0.0498375	52.2837	10.0349	-9.8119	0	0yes		
AT1G12520	1:2500433	WT	MT	OK	0.0196111	15.8516	9.68612	-3.900439.80217e-05	0.0005289904	yes		
AT1G80020	1:22105261-	WT	MT	OK	0.0118377	7.18023	9.24611	-7.503026.10504e-14	1.4500e-12	yes		
AT5G15380	5:4987236-4988182	WT	MT	OK	0.0988273	56.4834	9.1587	-10.4392	0	0yes		

Example of an output of transcriptional profiling study using Illumina sequencing performed in our lab. Shown is just a tiny fragment of the complete list, comprising about 7K genes revealing differential expression in the studied mutant.

Shrnutí

- Struktura genů
- Regulace transkripce
- Metody analýzy genové exprese
  - Kvalitativní analýza exprese genů
    - Příprava transkripční fúze promotoru analyzovaného genu s reporterovým genem (gen zpravodaj)
    - Příprava translační fúze kódující oblasti analyzovaného genu s reporterovým genem
    - Využití dostupných dat ve veřejných databázích
    - Tkáňově a buněčně specifická analýza genové exprese
    - Identifikace mutantů se změnou expresního profilu
  - Kvantitativní analýza genové exprese
    - DNA a proteinové čipy
    - Next gen transkripční profilování

INVESTICE DO ROZVOJE Vzdělávání

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Diskuse

EVROPSKÁ UNIE
esf
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky